№ 21 იანვარი 27, კვირა 1891 იანვარი 27, კვირა № 21

გაზეთის ღირს

თვეში	მან.	კ.	თვეში	მან.	კ.
12	10	—	6	6	—
11	9	50	5	5	50
10	8	75	4	4	75
9	8	—	3	3	50
8	7	25	2	2	75
7	6	50	1	1	50

ცალკე ნომერი—ერთი შაური

ივერია

გაზეთის დასაკვეთად და კერძო განცხადებათა დასაბეჭდად უნდა მიემართონ: ოფიციოს რედაქციას გუჯაში, ბებლოლის ქუჩა, თ. ვარანცოვის ძველის მირდასპირ, თავ. გრუზინსკის სახლებში. წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების კანცელარიას სათავადო-აზნაურო ბანკის სახლებში სასახლის ქუჩაზე.

ფასი განცხადებისა: ჩვეულებრივ ვ სტრიქონი რუბ ერთი.

1877—1891 საპოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი 1877—1891

სამშაბათს, 29 იანვარს, მეორმოცე დღეს გარდაცვლილისა მცხეთის სობოროს დეკანოზის, დუშეთის მაზრის ბლაღოჩინის რომანოზ იოსების ძის

მრეველიშვილისა

გარდახდილ იქმნება მცხეთის ტაძარში წირვა და პანაშვიდი მისის სულის მოსახსენებლად. (1—1)

საყოველთაო დამზღვეველ საზოგადოების მმართველობა აუწყებს ყველთა, რომ, ამ საზოგადოების წესდების მე 37 §-ის თანახმად, ამ მმართველობის სადგომში ბ-ნი დამზღვეველთ შეუძლიანთ ზნახონ ანგარიში ამ საზოგადოების საქმეთა მდგომარეობისა წიგნებითა და საბუთის ქალალდებითურთ ნაშუადღეევის პირველ საათიდგან ხამ საათამდე. (1—1)

ა. ი. ფიშერის ცირკი

კვირას, 27 იანვარს, გამართული იქნება ორი საუცხოო წარმოდგენა, დღისა და საღამოსი, საუკეთესო არტისტების მონაწილეობით. დასასრულ უკანასკნელად წარმოადგენენ მშვენიერს და ლამაზად მოწყობილს არაკ-ფეერიას—«იფან ცარევიჩს».

ეოველ დღე გმართავენ წარმოდგენას ახალ-ახალის პროგრამით. კვირა და უქმე დღეობით ორ-ორი წარმოდგენა გვაქვს ხოლმე, დღისით ბავშვებისათვის ძალიერ დაკლებულის ფასით და სადამოობით.

ვისაც ჰსურს ცხენოსნობის სწავლა, პირობების შეტყობა შეუძლიანთ ცირკის რეჟისორ ბ-ნ ბენიამინთან. იქვე მიიღებენ ცხენებს გასაწერთნელად.

დღის წარმოდგენა იწყება ნაშუადღეევის 2 საათზედ, საღამოსი—8 საათზედ.

ქართული თეატრი

სამშაბათს, 29 იანვარს,

ბენეფისი

ბ-ნ ქანდელაკისა

ქართველის თეატრის არტისტებისაგან წარმოდგენილი იქნება:

I

მტარვალი

ისტ. ტრაგედია 5 მოქ.

თხზულება გ. ფარსადანიძისა.

მთამაშენი: ქ-ნი ავადიშვილისა, ტერიეოკოსა, ტატიშვილისა; ბ-ნი გუნია, ბუდეკანოვი, კინდელაკი, შათირიანი, სიფეროვი და სხვ.

დასაწყისი 8 საათზე

ფელეტონი

უგუნური

(ნამდვილი ამბავი ნ. ზლატოვრატსკისა)

I

დაუძლურებული, მოქანცული და მტერით შესერილი მიისწრაფოდა იგი ღიღის გაჭიანურებულსა და დამღალავს გზაზედ. იმის გარეშე გადაჭიმულიყო ჩაყეთილებული, მზის ცხარე სხივებისაგან ქეასავით გამაგრებული ტროილი, რომელზედაც გამეფდმბული, მწვავი ქარი მრისხანედ დაგრიალებდა და ერთის ადგილიდგან მეორეზედ სტყორცნიდა გახურებულ ქვიშასა და მტვერს. მხოლოდ აქა იქ დატანტალებდა ნაცრის ფერი ცხრის ფარა და ჰაკი ცხენის ილხი. სოფლები იშვიათად შეხვდებოდა ადამიანს და ისიც ერთობ დაჩაგრული და ღატაკი, ასე რომ შიგ ვერ ისვენებდა და ისევ საჩქაროდ გაუდგებოდა ხოლმე გზას. ჭგრძნობდა დაუძლურებას, მაგრამ გასაელელი გზა და მომავალ ტანჯვეის ატანა შედარებით არაფრად შესაგენახში წულის ჩაყენება და მეორე—გაშენება ამერიკის ვაზისა.

რაც შეეხება ვენახში წულის ჩაყენებას, ამ საკანზე უკვე იყო ლაპარაკი „ივერიის“ № 16 ბ-ნ ვ. ყ—ნის მიერ. ვენახში წულის ჩაყენებამა და დაგუბებამ რომ ფილოქსერა ამოაგდოს, ამისათვის განსაკუთრებული ვითარებაა საჭირო. მამულის იმ გვარი მდებარეობა უნდა ჭქონდეს, რომ შეიძლებოდეს საკმაო წყალი მიუგდოს კაცმა. ნიადაგი ასეთის მამულისა ქვიშნარი უნდა იყოს, რომ დედამიწას კარგად გაუჯდეს წყალი; ნიადაგს ქვეშ უნდა ჭქონდეს თიხა, რომელიც წყალს არ გაუშვებს და დაგუბებს. ეს საკანი დიდად საყურადღებო საკანია: წულის ჩაყენებას ის აზრი აქვს, რომ დაგუბებულმა წყალმა ნიადაგის ნაწილებს შუა ჭაერის ადგილი დაიჭიროს და ჭაერს მოკლებული ფილოქსერა დაარჩოს და მოსპოს. თუ ნიადაგის ქვეშ თიხა არ არის, მიწას წყალი ცხრილივით გაუვა, თვით წულის დაგუბება გაგვიონელდება და მიწაშიაც ზოგიერთს ადგილას მაინც საკმაო ჭაერი დარჩება ფილოქსერის გამრავლებისა და კეთილდღეობისათვის.

სწორედ ამ გვარს ვითარებას მამულისას და ნიადაგისას კაცი მართლა და იშვიათად შეხვდება. ამის გამო ვენახში წულის ჩაყენებას დიდი მნიშვნელობა არა აქვს ჩვენში.

ამერიკის ვაზის გაშენება უკეთესი საშუალებაა მტრის დასაძლევად, ამერიკის ვაზის შესახებ ამავე ნომერში დაბეჭდილი წერილი ბ-ნ ვ. ყ—ნისა კარგად აცნობებს მოთხვევლებს, თუ რა ფირსება აქვს ამ საშუალებას ფილოქსერის წინააღმდეგ ბრძოლისთვის. ამიტომ ამ საკანზე ბევრი ალარ ვიტყვი, ოღონ ერთ-ორ სიტყვას ამ ამბავზედ ალარ ვიტყვ, თუ რა მდგომარეობაშია ამ ქამად ჩვენს კავკასიაში ამერიკის ვაზის გაშენების საქმე.

სექტემბრის 30 ს 1889 წ. ტფილისში იყო კრება ბ-ნ სახელმწიფო ქონებათა მინისტრის თავმჯდომარეობით კავკასიის საფილოქსერო კომიტეტისა. ამ კრებაზე სხვათა შორის დასკვნილ იქმნა: „დაკვარსოთ გამოსაცდელი სადგური (опытная станція) ამერიკის ვაზის გასაშენებლადაო“. მას შემდეგ ეს საქმე თითქმის წინ აღარ წაწეულა. მხოლოდ წელს, როგორც შევიტყეთ, სამეურნეო და სამრეწველო დეპარტამენტის განკარგულებით, დაარსდება ქუთაისში შუაგული სადგური ამერიკის ვაზის გასაშენებლად. გარდა ამისა, კავკასიის საფილოქსერო კომიტეტმა ითხოვა 4,000 მან. ამავ ამერიკის ვაზის გასაშენებლად ტფილისის სამეურნეო საზოგადოების საბალოსნო სკოლის მამულში. იმედია, რომ მთავრობა არ უარჰყოფს ამ თხოვნას და ტფილისშიაც გაგვიჩნდება ისეთი ადგილი, საიდამაც ამერიკის ვაზი ადვილად გავრცელდება ყველგან ამმოსავლეთს კავკასიაში. ზესტაფოს ბანლოს, ბ-ნ სტაროსელსკის მეცადინეობით, გაშენებულ იქნება სამუდამო „პიტომნიკი“ ამერიკის ვაზის გასაშენებლად. ამ ქამად ჩვენი ცნობილი აგრონომები—ბ-ნნი სტაროსელსკი და გეევსკი მიწვეულნი არიან კახეთის საუფლისწულო მამულში, სადაც დაუწყია მუშაობა ამერიკის ვაზის გასავრცელებელ დიდის სადგურის მოსაწყობლად.

დასასრულ, ჩვენ ნამდვილად ვიცით, რომ ზოგიერთმა ჩვენმა მაშინ, როდესაც სიოკლეს რიჟრაჟმა პირველად ამოუშუქა, როდესაც მხურვალე სისხლი უჩქეფდა ძარღვებში, როდესაც პირველად იგემა თანაგრძნობიან სიყვარულის გემოვნება, როდესაც ყველაფერი სამერმისოდ მოსვენებასა, ცმაყოფილებასა მყუდროებასა და სიალაკი კეთილდღეობას ჰპირდებოდა. სწორედ ამ დროს ჩაუჯდა გულში უკუნური აზრი და იმის გონებას ქენჯნა დაუწყო.

პირველად ეერაეინ ამჩნეველა უგუნურების ნიშნებს, მაგრამ როდესაც მხდალად გამოაცხადა, რომ მომავალ კეთილდღეობისა არა მუამბრალო, მაშინ თითონაც ეეეში შეეიდა.

მარტო ის არ შესდგომია ამ გზას: იმასთან ერთად მრავალი იყო იმ გეარიეე უგუნური. იმათი უგუნურება ამ ეეეარიეე ეველასათვის ცხადი შეიქნა. როდესაც ეშზადებოდნენ გზად, ერთმანეთს აღუთქეეს და მტკიცედ შეჰფიცეს: „ნუ დაებრუნდებით ჩვენთა მოკეთეთა შორის, ეიდრე არ გამოეცდით და არ შეეჩვეეთ ტანჯულთა და დევნულთა ყოველს წყლულს, ეიდრე არ ეგემეთ სხეულის დამრღეველ ეველ ყოველ ბეარ კეთროვანებას და არ გაეუზიარებთ იმათ მწუხარებასა და სიხარულს, არ შეეჩვეეთ მწუხარებასა და ხანგრძლიეს საიმედო მოლოდინს!“ შემდეგ შეუდგნენ გზას, გზას დიდად ეკლიანს: ქალაქებში დადიოდნენ, სიღატაკისა და გარყვნილების მორევში სცეიოდნენ, შარა გზებზედ ქეას აგებდნენ, უწმინდურებასა სწმენდნენ და ტანჯულნი მიეყრებოდნენ ხოლმე, კეთროვანთა მსგავსად, სხვა-დასხვა თავშესაფარსა და სამკურნალოში ქარხნებში სამუშაოდნენ, მუხლჩაუყრელად ოდნენ სამუშაო დაზგასთან და შრომობდნენ, ეიდრე ძალები არ შეერყეოდათ და სახსრები არ დაუდენდებოდათ. მკბენარა მწერებით საესე ხმელ ფიცრის ტახტებზედა წვებოდნენ უქმრო დედაკაცთა და გაჭირვებისაგან ლეიძლის შეილების ეუფმგდებელ მშობლებთ შორის; ჰგმანაედნენ ტყეეეობაში გაყიდულ უსუსურთა და მოხუც შინა ყმათა შორის; დადიოდნენ სოფლად, ჭალეეჯდნენ ეკლიან ჯიერკვებს, მძიმე გუთნით ცხარე მზის ქვეშ ქეიან ნიადაგსა ჰკვალეიდნენ და დიდხანსა ჰშრომობდნენ

ახალი ამბავი

*** გუშინ-წინ, ამ თვეის 25-ს ელისაბედის ქუჩაზე, ბ-ნ რეიხენბახის სახლში (№ 56), ქ-ნ ვილიამსის პანსიონში, რეეოლვერი დაიცა გულში ამ პანსიონის პატრონის ძმამ პაველ ვილიამსმა. აი ეს უბედურება როგორ მოხდა: პაველ კარლის ძე ვილიამსი, ოც-და-ხუთი წლისა, ბაქოს რეალურ სასწაელებელში მასწაელებლად ყოფილა. შემდეგ აეადმყოფობისა გამო ბ-ნს ვილიამსს თავი დაუნებებია რეალურ სასწაელებლისაგეის; ჩამოსულა ბაქოდგან ტფილისში და აგერ ერთი წელიწადია, რაც მასწაელებლად იყო თავისის დის პანსიონში, მაგრამ დროებით აეადმყოფობა საბარალოს კიდეე ემჩნეოდა. საუბეველ ეველ ეველ

ეროვნული ბიბლიოთეკა

დროად ამ თთვის 25-ს, ნაშუადღეის ოთხს საათზე ბ-ნ ვილიამსის და შინ არა ყოფილა, საბრალო მასულა თავის ოთახში, აფუია რეფოლერი და დაუცია გულში. ტყეია ვილიამსს მარცხენა ძეძეს ქვემოდ მოხვედრია და შიგ დარჩენილა. დაჭრილი პოლიციამ მაშინვე ქალაქის საავადმყოფოში გაგზავნა და ექიმები ამბობენ, რომ ძნელად თუ სიკვდილს გადარჩესო.

*** ამავე დღეს, დილის 11 საათზე, ბ-ნ სარაჯოვის „სინოპის“ ნომრებში თავი მოიკლა მიწის მზომაემა ბ-ნმა ბ—კიმ. ეს უკანასკნელი ტფილისში ჩამოსულა იმიერ-კასპიის მხრიდგან და ამ თთვის 23 სხვა-და-სხვა ნივთეულობა საღღაცა დაუტოვებია; მერე წასულა აბანოში, საიდგანაც დაბრუნებულა სინოპის ნომრებში დასაძინებლად. მეორე დღეს ბ—კი საღღაც წასულა. ამ დროს ვიღაცა ქალ-ვაჟი მოსულან ამ ნომრებში და უკითხავთ ბ—კი. მსახურს უთქვამს, რომ შინ არ არისო. მაშინ ქალს მსახურისათვის რაღაცა წერილი დაუტოვებია, რომელიც მსახურს ბ—კისთვის გადაუცია, როცა სახლში დაბრუნებულა. ბ—კის გუშინ-წინ დილით მსახურისათვის გაუტანებია დეპეშა კაეკაეში გასაგზავნად. როდესაც მსახურს დეპეშა გაუგზავნია, მიუტანია ტელეგრაფის ბარათი და ხურდა და გადაუცია ბ—სათვის, მაშინ ბ—კის შეუყვირნია მსახურისთვის, გადი, გამშორდიო, და დაუკეტია თავის ოთახის კარი. ცოტას ხნის შემდეგ მის ოთახიდგან თოფის ხმა გაუგონიათ. მაშინვე ხალხი შეცვივნილა და უნახავთ იგი სისხლის მორევში საწოლზე მდებარე. მოუწვეივათ ექიმი ბ-ნი მაისურიანცი, რომელმაც შეუხედია თურმე იარა. ტყეია მოხვედრია მუცელში და გავარდნილა ზურგში. საბრალო ბ—კი გუშინ გარდაიცვალა. ამ კაცს თურმე შირიმი ჰქონია და ბუშტიც გასკლომია, რის გამო იგი გარდაცვლილა. თავის მოკვლის მიზეზი ეს ავადმყოფობა ყოფილა.

*** პარასკევს, 25 ივნვარს, მოხდა ქართულ დრამატიულ საზოგადოების

აღგზნებულ ქურასთან. შიშშილისაგან მიმწყდარნი გუნდ-გუნდად დადიოდნენ სამუშაოდ დიდ მღინარეების სანაპიროებზედ და დაქანცულნი თასმით ეწეოდნენ დიდ ხომალდებს. ბნელსა და ღრმა მღვიმე-მაღაროებში ჩადიოდნენ და ყოველ წამს სიკვდილის მომლოდველნი მატლებივით დაცოცავდნენ თხრილებში. შიშშილს იტანდნენ გადმოსახლებულებთან, წელამდის შლამით ითუბანებოდნენ მიწის მთხრელებთა შორის და ითმენდნენ ჯარიმეს, მოტყუებასა და უსაქმურობას. ძალ-დატანებით წვებოდნენ გასაწკეპლაოდ და სპატიმროებში ემწყვდეოდნენ. ამ გვარი იყო იმათი უგუნურება.

III

ორის დღე-ღამის საველი გზა-ღა დარჩენილიყო, როდესაც ის მიგდა შესასვენებლად გზის სვეტთან და თავალი მოაელო თავის ფეხებს, მკერდსა და ხელებს. ამ დროს იგრძნო, რომ ყოველი იმისი სახსარი დადუმდა და ძვალი შეირყა. უცებ თვალ-წინ წარმოუდგა ყოველიე, რაც გამოველო, და შეძრწუნდა, უნებლიედ მოაელო გარს თვალი: მარტო, მარტოდ-მარტო იყო ამოდენა თვალ-გადუწედენელ, სიცხისაგან გაკკიალებულ ტრიალზე. ცოტანი-ღა დარჩნენ უგუნურების გუნდისაგან: ზოგი დიდი ხანია მოღალატედ შეიქმნა და გასცა თავისი... ზოგმა ვერ შესძლო წინ ხელა და დაღალული დაბრუნდა უკან... ზოგი?.. ზოგი დაიღუპა ამ უზომო და უძირო ზღვაში... მოაგონდა ყოველივე ეს და შესწუხდა, დანაღელიანდა, მწარედ დაღონდა, თითქოს მხოლოდ ეხლა იგრძნო მთელი სიმძიმე ნატეერთის ჯვარისა, თითქოს მხოლოდ ეხლა ჩახედა თავის უგუნურების სიძნელესაო. რად, რად გამოეცადე ყველა ეს?.. ეს უმსუბუქდება ამით დანჯვა? ეს მიეცემა თუნდ ერთი ცალე ბედნიერება, ძალა, გამჭრიახობა, დიდება?.. უგუნურებაა... უგუნურებაა!.. შმაგივით უნდოდა წამოეძახა ეს სიტყვები, მაგრამ ამ დროს იმისი გული მხიარულებამ აღაესო და სამკუნალო შეზაეებულმა სიხმომ დაუარა სხეულში. ეხლა აღარა ჭარძნობდა არც ძვლების შერყეესა და არც წყლულის სიმწვავეს. კვლავ მიიდო ხელი მკერდზედ: ძვირფასი განძი ისევ გულთან ჰქონდა. შიშმა იატანა და ცახცახით წამოიძახა:

— დროით, დროით!.. ოღონდ მიეაღწიო!.. ეინ იცის გამოველენ კიდევ ჩვენებურნი უგუნურნი?.. მაგრამ თუ კიდევ... იქ არ ირწმუნეს კმაყოფილებით დაბრმავებულთ!?. თუ კიდევ ჩემს ცრემლსა და აღტაცებას უგუნურება დაარქვეს თვით ჩემმა ღვიძლმა შვილებმა... მაშინ... მაშინ ისევ უკანვე დავბრუნდები...

ამ დროს თვალები მართლაც სიგიჟის ნაპერწკლით აეწთო.

VI

„დროით, დროით!..“ იმეორებდა იგი და მილტოდა წინ. მეოთხე დღეს თავის სამშობლო ქალაქს მიაღწია. როდესაც ხალხით საესე ქუჩაზედ გიარა, მორცხვამამ ფიანა. მრავალნი დგებოდნენ და გაოცებითა და დაცინეთ შესცქეროდნენ იმის ძაძას. ზოგნი სიბრალულითა და თანაგრძნობით გაიძახოდნენ: „საწყალი, კიდევ ჰბოდაესო“, სხვანი შიშით გაიძახოდნენ: „კიდევ ცოცხალია ეს უგუნურია!“ ამ დროს თვალი მოჰკრა მათში ზოგს მეგობარსა და ნაცნობს, რომელთაც პირი მიიბრუნეს და თავისად არ იცნეს. მესამენი იმის მკერდისკენ იშვერდნენ ხელს და ჰყვიროდნენ: „მოგას ბი. მესამე რიგის ხმოსნების არჩეენი 28 იანვრისთვის არის გადადებული. უკეე ამორჩეულ ხმოსნებს შორის — ორი ქართველია: ბ-ნნი მახათაძე და ყარანგოზოეი. მახათაძე აქაური მემამულეა, სამხედრო სამსახურში ნამყოფი. ყარანგოზოეი-კი აქაურ ნიკეგოროდის დრაგუნის რაზმში მსახურობს პოდპოლკოვნიკის ჩინით.

*** ფოთი: არჩეენები ახალის ქალაქის თავისა დანიშნულია ამ წლის პირველ თებერვლისათვის.

*** დ. ეგრისი: ქართულის სკეენის მოყვარენი აპირებენ გამართონ წარმოდგენა. ითამაშებენ ა. ცაგარლის კომედიას „ბაიყუშს“. შემოსავალი ამ წარმოდგენიდგან გადადებულია განსვენებულის დ. ბაქრაძის ფონდის სასარგებლოდ. იმედია, მკეიდრნი თანაგრძნობით მიეგებებიან ამ აზრს და მცირედს წვლილს არ დაიშურებენ ამ კეთილის საქმისათვის.

*** ამ დღეებში ტფილისის ოლქის სასამართლოში გაირჩეენ ერთი სამოქალაქო საჩიერი. აი რას გამოუწვეეია ეს საქმე: წასულს ზაფხულს გაზეთებში იყო გამოცხადებული თ. გ ი. ორბელიანის განცხადება, რომ ეაუქმებ რწმენების წერილს, რომელიც მიცემული აქეს თ. ე. გ. მაჩაბელს და რომლითაც ეავალებდი ჩემის მამულების გამგეობასა და მმართვასაო. თურმე ხელ-შეკრულობა თ. ორბელიანსა და მაჩაბელს რამდენისამე წლითა ჭქონიათ დადებული და ამიტომ ეხლა თ. ე. მაჩაბელი 17,000 მან. ედავება, რადგან ხელ-შეკრულობის აღრეეე დარღეეეამ მაზარალა ეს ფულიო. „T. Л.“)

*** იმავე გაზეთის სიტყეით, სახელმწიფო ქონებათა სამინისტროში შეუმუშაეებიათ ერცელი პროექტი და განზრახეა აქეთ ყოველ გვარი საშუალება იხმაროს ღვინის კეთებისა და წარმოების საქმის განსაუკეთესებლად და განსაკარგებლად.

*** გაზეთების სიტყეით სამოქალაქო დებულებაში შესატან ცვლილებათა პროექტი ჩქარა იქნება წარდგენილი განსახილველად სახელმწიფო საბჭოში.

---

*) იხ. „ივერია“, № 16.

[1]) ეროი ამერიკის ვაზთაგანი ჩვენს ქვეყანაშიაც არის გავრცელებული, ამ ვაზს იზაბელას ან ალესს უწოდებენ. ეს ვაზი Vitis Labrusca-ს შტოსია, მაგრამ იგი ფილოქსერას-ეი ვერ უძლებს, თუმცა უფრო დიდხანს ეჩარქის მტერს, ვიდრე სხვა ჩვენებური ვაზი.

ᲑᲠᲫᲝᲚᲐ ᲤᲘᲚᲝᲥᲡᲔᲠᲘᲡ ᲬᲘᲜᲐᲐᲦᲓᲔᲒ

(დასასრული *)

ეხლა ენახოთ მეოთხე და, ჩვენის აზრით, იმისთანა საშუალება, რომლითაც შეიძლება კაცი გამარჯეების იმედით შეებრძოლოს ფილოქსერას.

ყველა ნაირი ვაზი ევროპისა და აგრეთვე ჩვენის ქვეყნისაც, ცნობილი საზოგადო სახელწოდებით Vifis vinifera, შტოა ერთის გვარეულობისა, რომელსაც ჰქვიან Vifis. Vifis vinifera-ს გარდა Vifis-ი შეიცავს ბევრ სხვა შტოს, რომელთა უმეტესი ნაწილი გავრცელებულია ამერიკაში. ამერიკული ვაზები[1]) განაყოფეობა თხუთმეტიოდე სხვა-და-სხვა ტიპად. უმეტესს ნაწილს ამ ტიპებისას მაინც და მაინცა დიდი ბნაშენელობა არა აქეს, მაგრამ ზოგიერთმა-კი მათ შორის დიდი ადგილი დაიჭირა საფრანგეთის მეეენახობაში. Vifis ocstivalis-ი V. Riparia, V. Rupestris-ი და ამათი ჰიბრიდები ეხლა მთელს საფრანგეთშია გავრცელებული. Vifis cordifolia, V. Berlandieri, V. Cinereе, თუმცა ჯერ ისე არ არის გავრცელებული საფრანგეთში, როგორც ზემოდ დასახელებულნი, მაგრამ შემდეგში ამ გვარი ვაზებიც დიდად გავრცელდება საფრანგეთის ეენახებში.

ამ ვაზების ბოტანიკური აღწერა შორს წაგეყვანდა, უმთავრესი თვისება-კი ისა აქვთ, რომ შეუძლიანთ ფილოქსერასთან ერთად იცხოვრონ. ზოგიერთი მათ შორის სრულიად უზრუნველყოფილია და ფილოქსერის შიში ოდნავადაც არა აქეს და ე. ი. იმათ ფესვებს ფილოქსერა არ ეკარება. ზოგს კიდევ შეუძლიან ასაზრდოვოს ფილოქსერა და ამავე დროს თითონაც ისაზრდოეოს. იმ დროს, როცა ფილოქსერა სულ რამდენსამე წელი-

---

ფეხებზედ, მაშინ იგი, უგუნური მოხუცი, დაეცა ძირს და ძალ-მოკლებული ხელითა ძლიეს მოასწრო ძვირფასის განძის გადაცემა.

— ეს არის ძვირფასი განძი, რომელიც ამოვიღე კაცობრიობის ზღვის სიღრმიდგან... მაშია წინდი იმისა და თქვენის აღდგენისა და დახსნისა...

რაკი დაინახა, რომ დიდის სიხარულით უხსნიდნენ ისინი გულს ძვირფასის განძის ამოსაღებად, სიამოვნებით გაიღიმა და მიმწყდარის ხმით წარმოსთქვა:

— ეგრძნობ... მოახლოებულ არს უკანასკნელი წამი... ძალა გამომეცალა... ააღორძინეთ თქვენს გულში ეს ძვირფასი მარგალიტები.. გაბარწყინეალეთ იგი აზრის შემოქმედობითა და გულის სიმხურვალეთი... და როდესაც ღირსნი შეიქმნებით, რომ ისევ დაუბრუნოთ კაცობრიობას გაბრწყინეალებული, ნათლითა და დიდებით შემკული და ძლეეა-მოსილი, უთხარით მაშინ: „შენსას შენთაგან შენ შემოგწირავთ ყოველსა მიერ და ყოველთათვის“-თქო.

სთქეა ესა და ოცნებიანი უგუნური წუნარად მიიცალა.

ი. ლაზარაშვილი

წადში ახმობს ევროპისასა და ჩვენის ქვეყნის ეგზებს, იგივე ფილოქსერა ევრას აკლებს ამერიკის ეგზების მომატებულს ნაწილს, ევრას აკლებს მაშინაც, როცა ეს ეგზი ევროპაშია გადმონერგილი. საჭიროა მხოლოდ, რომ ისეთს ადგილს გაშენდეს ის ეგზი, საცა მის ზრდას სხვა მიზეზი არა დაუშლის-რა. ამერიკული ეგზები კარგა ხანია ცნობილია საფრანგეთში. ისინი გადმოჰქონდათ ამერიკიდგან საფრანგეთში სხვა-და-სხვა მეცნარეთა მოყვარულებს და ჰრგადენენ თავიანთ ბაღებში. ზოგიერთნი ფიქრობენ კიდეც, რომ სწორედ ამ გადატან-გადმოტანის დროს არის შემოტანილი ფილოქსერა საფრანგეთშიო. ფილოქსერის პირველ შემოსე

მოჰკლეს. მორჩა და გათავდა. ისიც ერთმა გვარის კაცმა სხვა გვარის კაცი მოჰკლა. ე მანდ, სადღაც კენტეში ძმას ძმა მოუკლავს, არც დღეასწაული ყოფილა და არც ერთი და არც მეორეობა, „საჯაგი“ და საკვირველი საქმე თუ გინდათ, ეს არის, მაგრამ, თქვე დალოცვილებო, თქვენს თვალში დირეველ შეგიმნილეიათ და ჩვენს თვალ-მი-კი ბეწვსაცა ხედავთ. მარტო ავს რომ ლაპარაკობთ ჩვენ გამო, ერთი კარგიც ილაპარაკეთ! კარგი ჩვენში ისაა, რომ, თქვენ-კი მოგეხსენებათ, ერთი ქალაქი გვაქვს ოზურგეთი. ისეთი დიდი და კარგი ქალაქია ჩვენი ოზურგეთი, რომ მთელს ოზურგეთში ცალი და ბადალი არა ჰყავს. მართალია, სხვა ქალაქებსაც-ეთ თავი არა ჰყავს, მაგრამ უთავოთაც ძოლად მიდის. ამ ქალაქის აე-კარგი ორს „დეპუტანტზეა“ მიგდებული. „დეპუტანტებს“ ყოველ წლობით ირჩევენ, მაგრამ არც ამომრჩეველმა იცოდ რისთვის და რად ირჩევენ და არც თითონ „დეპუტანტებმა“ რად ამორჩიეს და რა უნდა გააკეთონ. ამის გამო ქალაქის საქმე ისე მშვიდად და წყნარად მიდის, რომ მეტი არ შეიძლება...

**

სამეგრელო. ჩვენი ცნობილი ლიტერატორი ბ-ნი ა ზორდია ეპირებს გამოსცეს სამეგრელოში მეგრულს ენაზედ მეგრული ასოებით დაბეჭდილი მეგრული გაზეთი, რომელსაც უნდა უწოდოს „ნაყოფი უეიკობისა“. გაზეთი ყოველ ღღიური იქნება და მხოლოდ თითო ცალი გამოვა, რადგანაც გამომცემელი, რედაქტორი, თანამშრომელი და მეთხველი ამ გაზეთისა მარტო თითონ ა ზორდია იქნება.

დეოფოლ ვერმიცანაშვილი

წარალი ამბები

პარიკში ამ ყამად ისეთი ეინვანია, რომ ყველა საკვადოფოფი და ლამის გასთო�o სასლები ჯსეთით სავსეა. მთავრობა ითულებულია დაიქირავოს ყველა თავეისუფალი სასლი და ლარაბის ხალსს თავ-შესაფარი გაუჩინოს. ამ დღეებში პარიეის ქუჩებში ორასამდე ლუმელი ენთო.

— ადეირის სკოლის პროფესორმა ადმაჩინარ, ამბობენ ფრანგული გაზეთები, დროგამოშვებითი ცეცხლის მეგრობა. პარიეის სკოლიმ ავადმეა მოალის ამ დღეებში მოსსენებას ამ ადმოჩენის შესახებ.

— გაზეთ „Sunday Times“-ის გამომცემელს გადაუწყვეტია სასამართლოდ 2,000 მანთის გარდასდა ცნობილის არტისტის ტერრასის სასარგებლოდ ამ მიზეზით, რომ ამ გაზეთში დეპეშა იყო დბეჭდილი, ტერრასი გულ-გრილად მიიდეს შეერთებულს შტატებშიო. დეპეშაში თუმცა ისეთი არაფერი ყოფილა, რითაც არტისტი შეურცხყოფილიყოს, მაგრამ, რადგანაც დეპეშა დაბეჭდა ორის დღით ადრე, ვიდრე არტისტი ამერიკაში მიეფდოდა, ამიტომაც ასეთი საქმეელი გაზეთისა სასამართლოდ უგან და არ-შესაწყნარებელ მტრობად იცნო.

— „ე გერმანიის ამბრატორი ვარო“, ამ სიტყვებით შეკედა თურმე პარიეის საშოლიციო კანყოფილებაში ვიდეკ კაცი და მოიკითხა. შემდეგ პოლიციის კომისარს გამოუცხადა, რომ ვერმანიაში დაკმოგზავრობ, მაგრამ ჩემს ვინაობასა-კი ვფარავო. საზეროდ შეურაცხყოფა პირველად დარბაზობს თქვენთანა ვამეფია. „მე თქვენ დაუფასებელი ძეკენი მოგიტანეთო, განაკრძო ულინობმ. ჯიბეში მაქვს ერთი შუა ამ წამდისა, რომ ძალიანც კოსი ხსნის უჭიდის კიცობრობას“. აშკარად სჩანდა, რომ ეს საბრალო ჭკუით აკადმეოფი იყო, და მოინდომეს კიდეც მისი სასეკდმეფოში გაგზავნა, მაგრამ უნინობი ასდოს არაეის იკარებდა და ჭეკერობდა: „სედი არ ასდოთ მის ადიდებულეობას“. როცა კომისარმა სსკეს დაუძახა სუეფდად, უნინობი კიცი შეხტა მაკადზე და სამოდიტეო სიტეკვის წარმოთქმა დაიწყო. დასასრულდ, როგორც იყო დაეშეერეს და გაგზავნეს საკეუეში.

— ეირის სულეიერი მდგომარეობის გამო, რომელსაც საკეიდღით დასჯაჭეს გადაწეკეტილი, კეზეთ „Temps“-ში დაბეჭდილია ორი წერილი ეირისი თავის ქალთან: „სიკეიდლისა მე არ მეშინიან, სწერს ეირო, პირ-იქით სიკეიდლი ჩემი ერთადერთი ეხსნელი. ჩემს სიკეიდლს შემდეგ ხომ შენც დამშვიდდები და მოისეენებ. მე დამეიწყებენ, მაგრამ დარწმენებენდი ვარ, რომ შენს ბეედში მოგდამ ტიტსალი ვიქნები, თუმცა ჩემის მიზეზით ბეერი ტანჯეა მოგიდგა“. მეორე წერილში ეირო ეუბნება თავის ქალს, რომ სიპეირობიდეეში კარგად მიეკეთანო და ეურჩეს, ჩემს სიკეიდლს შემდეგ ხარი გამიტეკალეო.

— ნიუ-იორკის კაზეთებში ამერიკელი კაპიტანი შემდეგს ცნობებს ეუწყებს იმის შესახებ, თუ რა დიდისაზარითა და ზეიმით ენინეულია იგი მოსკოტასთა მეფეს: მას ეედიკებოლეესობის სეეტსოეო სამ-კუთხე ქუდი ეხურა და წითელი შარფი კეხეა, ფეხებზედ დიდრონი დოლერკეებეული დეზები გეკეკეთებინა. ამას კარდა სხეა ტანისამოსი არა ცეკეტ-რა, რაც იქეურს ჭკვასა და ჩკეუდეკასა ენდა მიეწეროს, ეს ოცის წლის მეფე ტოტა მხიარულს გუნებაზედ იყო და სამეფო ტახტად ორეის ბოჩკასა ჭმობარობდა. ჩემთან დაბრაკეკის დროს ისეთი სიცილ-ხარხარი ასტეხა, რომ ბოჩკა გამოცვლა ქკეშოდგან და დედამიწაზედ გაიშლა-რთოთ.

ფერილი რედაქციის მიმართ

გთხოეთ ნეკა გეკეპოოთ, რომ თქვენის კაზეთის საუეკეკეთი გუდეთხეი მადლობა ეუძეღვნთ ქკეშოდ დასხეკეთეულს კაცეკეს, რომეფთაც შემოსწერეს დედეკეის სამრეკეო სკოლის წიგნთ-ს